

Algemene Raad-Weigering verlenen vrijstelling verplichting bij een patroon kantoor te houden

BESLISSING

Van de Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten inzake het beroep ingesteld door:

Mr. A

Tegen de beslissing van:

De Raad van Toezicht van de Orde van Advocaten in het arrondissement B d.d. 4 januari 2002, waarbij deze heeft geweigerd om vrijstelling te verlenen van de verplichting om bij een patroon kantoor te houden (artikel 9b lid 3 Advocatenwet).

Verloop van de procedure

1. Op 14 november 2001 heeft mr. A, (hierna: appellante) aan de Raad van Toezicht B (hierna: Raad van Toezicht) verzocht om aan haar vrijstelling te verlenen van de verplichting om bij een patroon kantoor te houden, als bedoeld in artikel 9b lid 3 van de Advocatenwet.
2. Op 18 november 2001 heeft er een gesprek plaatsgevonden tussen appellante, de beoogd patroon van appellante, mr. C en mr. E van de Raad van Toezicht.
3. Bij besluit van 4 januari 2002 heeft de Raad van Toezicht het verzoek van appellante afgewezen.
4. Bij beroepschrift van 29 januari 2002 is appellante in beroep gekomen bij de Algemene Raad.
5. Bij brief van 20 februari 2002 zijn appellante, mr. D van de Raad van Toezicht, mr. C (beoogd buitenpatroon) en mr X opgeroepen voor de hoorzitting van de Algemene Raad op 8 april 2002 en is conform artikel 7:18 lid 1 Awb een termijn van 10 dagen voor de hoorzitting gegund voor het indienen van nadere stukken. Nadere stukken zijn ingediend door de Raad van Toezicht en mr. X.

6. De Algemene Raad heeft belanghebbenden conform artikel 7:16 van de Awb in de gelegenheid gesteld te worden gehoord. De openbare hoorzitting heeft op 8 april 2002 plaatsgevonden. Bij deze hoorzitting waren op uitnodiging aanwezig appellante, mr. E namens de Raad van Toezicht, en mr. C (beoogd buitenpatroon). Tevens was aanwezig mr. G, collega van appellante. Tot slot waren namens de Algemene Raad aanwezig de aan de voet van deze beslissing vermelde leden, mr. M Duyser (juridische zaken bureau Nederlandse Orde) en mr. J.M.C. ten Hoope, secretaris. Van de openbare hoorzitting is een verslag gemaakt dat gelijktijdig met deze beslissing aan belanghebbenden zal worden toegezonden.

7. De Algemene Raad heeft kennis genomen van alle op de zaak betrekking hebbende stukken.

Standpunt van de Raad van Toezicht

8. De Raad van Toezicht heeft zich bij zijn beslissing tot weigering van de vrijstelling van de verplichting om bij een patroon kantoor te houden gebaseerd op het volgende:

- Met betrekking tot verzoeken om vrijstelling van de verplichting om bij een patroon kantoor te houden voert de Raad van Toezicht vanuit het oogpunt van toezicht en begeleiding van de stagiaire, een terughoudend beleid (artikel 11.5 Stagereglement 2002).
- Appellante is aan te merken als een zogenaamde Cohen-toetreders. Van de zoekplicht van artikel 11.4 Stagereglement 2002 kan worden afgeweken indien de stagiaire meer dan drie jaar juridische voor-ervaring heeft *en* samenwerkt met een jurist met een praktijkervaring van meer dan vijf jaar. Appellante heeft minder dan drie jaar juridische ervaring opgedaan bij een advocatenkantoor;
- De juridische ervaring die appellante, voordat zij was afgestudeerd, heeft opgedaan kan niet op een lijn worden gesteld met de juridische ervaring van een afgestudeerd jurist. Deze ervaring dient buiten beschouwing te blijven bij de vraag of en zo ja hoe lang appellante juridische ervaring heeft. Deze redenering leidt tot de conclusie dat appellante geen dan wel minder dan drie jaar juridische ervaring heeft.
- Voor appellante geldt de zoekplicht van zes maanden (artikel 11.4 Stagereglement 2002).

Standpunt van appellante.

9. Appellante meent dat de bestreden beslissing strijdig is met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (motiverings-, gelijkheids-, zorgvuldigheids-, redelijkheids-, en vertrouwensbeginsel). Appellante brengt de gronden van haar beroep als volgt naar voren:

- De Raad van Toezicht baseert zijn beslissing op een Aanbeveling van de Algemene Raad. Hoewel afwijking van de Aanbeveling mogelijk is, heeft de Raad van Toezicht van die mogelijkheid geen gebruik gemaakt. De Raad van Toezicht motiveert niet waarom;
- De Raad van Toezicht motiveert niet waarom een vrijstellingsverzoek van collega G ex

artikel 9b lid 3 Advocatenwet in 1999 wél is gehonoreerd en onderhavig verzoek niet, terwijl in beide gevallen sprake is van gelijke feiten, omstandigheden en belangen. Door in gelijke gevallen ongelijk te beslissen is er sprake van strijd met het gelijkheids- en het vertrouwensbeginsel. Appellante voegt hieraan toe dat er inmiddels twee collega's zijn die respectievelijk vier en zeven jaar ervaring hebben in de rechtspraak;

- Voorts geldt dat de beoogd buitenpatroon, mr. C te B, de intentie heeft uitgesproken om veel en intensief contact te hebben met appellante tijdens haar stageperiode;
- De Raad van Toezicht motiveert niet waarom de juridische ervaring die appellante vóór haar afstuderen heeft opgedaan (vijf jaar), niet op een lijn kan worden gesteld met de juridische ervaring van een afgestudeerd jurist;
- De Raad van Toezicht heeft niet voldaan aan de verplichting om informatie over de juridische voorervaring bij de voormalig werkgever van appellante te vergaren. Dit is strijdig met het zorgvuldigheidsbeginsel;
- Appellante voldoet aan de voorwaarden omschreven in de Aanbeveling van de Algemene Raad uit 1997 en ook aan het verscherpte beleid van de Raad van Toezicht zoals neergelegd in het Stagereglement (artikel 11). Het vrijstellingsverzoek had dus moeten worden toegewezen.

Beoordeling van het beroep

Ontvankelijkheid

10. Het beroepschrift d.d. 29 januari 2002 is zowel per fax als per post ontvangen op 30 januari 2002. Het beroep is ontvankelijk nu het conform de artikelen 6:7, 6:8 lid 1, 3:41 en 6:9 Awb is ingediend binnen zes weken na de verzending van het bestreden besluit op 4 januari 2002.

11. Op grond van artikel 9b lid 5 van de Advocatenwet staat tegen de weigering van de vrijstelling van de verplichting om kantoor te houden bij een patroon als bedoeld in artikel 9b lid 3 van de Advocatenwet, voor belanghebbenden administratief beroep open bij de Algemene Raad. Appellante is belanghebbende bij het besluit van de Raad van Toezicht van 4 januari 2002.

Ten gronde

12. Het uitgangspunt van de Advocatenwet, artikel 9b lid 1, is dat een beginnend advocaat vanuit het belang van een zo goed mogelijke opleiding en begeleiding tot advocaat de eerste drie jaar zijn praktijk uitoefent op het kantoor van zijn patroon. Het derde lid van artikel 9b vormt daarop een uitzondering en geeft de Raad van Toezicht de bevoegdheid om vrijstelling te verlenen van de verplichting om bij een patroon kantoor te houden, indien de Raad van Toezicht er van overtuigd is dat een goede opleiding en begeleiding tot advocaat en een behoorlijke praktijkuitoefening, waaronder de financiering van de praktijk

en de dekking van het risico van de beroepsaansprakelijkheid van de stagiaire, overeenkomstig de daaromtrent gestelde voorschriften bij of krachtens de Advocatenwet verzekerd is. In dit verband is artikel 7 van de Stageverordening 1988 van belang, welk artikel bepaalt dat de Raad van Toezicht mag verlangen dat de stagiaire zich voldoende inspant om een patroon te vinden bij wie hij kantoor kan houden – de zogenaamde zoekplicht – alvorens hem in aanmerking te laten komen voor een vrijstelling van de verplichting om bij een patroon kantoor te houden. Deze zoekplicht is ook neergelegd in artikel 11.4 van het Stagereglement in het Arrondissement B d.d. 26 september 2001, in werking getreden op 1 januari 2002.

13. In zijn aanbeveling van 20 januari 1997 betreffende de Opleiding en Stage, heeft de Algemene Raad op basis van de betreffende bepalingen van de Advocatenwet en Stageverordening, de voorwaarden beschreven waaraan het binnen- of buitenpatronaat van de stagiaire moet voldoen. Deze aanbeveling (hierna: de Aanbeveling) is gepubliceerd en wordt desgevraagd vanwege het Bureau van de Orde te Den Haag en/of de Raden van Toezicht aan aankomende stagiaires verstrekt.

14. In het schema dat onderdeel uitmaakt van de Aanbeveling is een onderscheid gemaakt tussen stagiaires met drie jaar of meer relevante juridische ervaring (categorie A) en stagiaires met minder dan drie jaren juridische ervaring (categorie B) en een categorie “bijzondere gevallen” (categorie C). Een belangrijk verschil tussen de onderscheiden categorieën is dat voor categorie A onder omstandigheden geen zoekplicht geldt, mits is voldaan aan bepaalde voorwaarden, en dat voor de categorieën B en C onverkort de zoekplicht geldt. Voor categorie B geldt voorts onverkort de eis dat samengewerkt moet worden met ofwel een advocaat die in het bezit is van de stageverklaring of een jurist met meer dan vijf jaar relevante werkervaring. Deze advocaat/jurist moet een met de praktijk van de aanstaande stagiaire corresponderende praktijk hebben. Tot slot geldt als bijkomende voorwaarde voor alle categorieën dat de (buiten)patroon een met de praktijk van de aankomend stagiaire corresponderende praktijk moet hebben en minimaal zeven jaar advocaat moet zijn. Het stagereglement van de Raad van Toezicht (artikel 11.4) is in overeenstemming met de Aanbeveling en het schema van de Algemene Raad.

15. Appellante heeft tijdens een HBO-opleiding Sociaal Juridische Dienstverlening in 1995-1996 ruim tien maanden voltijds stage gelopen op een advocatenkantoor. Na haar afstuderen is appellante begonnen aan een verkorte studie Nederlands Recht (1997-2000), gedurende welke periode appellante op deeltijdbasis (2 à 3 dagen per week) als juridisch medewerkster op een advocatenkantoor heeft gewerkt. Vanaf september 2000 tot heden is appellante werkzaam als juridisch stafmedewerker bij een stichting voor Welzijns- en Gezondheidszorg.

16. De Algemene Raad is van oordeel dat er in dit specifieke geval aanleiding bestaat om de relevante ervaring die appellante vóór haar afstuderen in de universitaire studie

Nederlands Recht heeft opgedaan, in enige mate mee te wegen bij de relevante werkervaring die appellante –na haar afstuderen- bij haar huidige werkgever als juridisch stafmedewerker heeft opgedaan, omdat de ervaring vóór genoemd afstuderen dermate specifiek kan worden geacht voor de advocatuur, dat deze niet geheel buiten beschouwing behoort te blijven. Dit oordeel van de Algemene Raad leidt er toe dat er van een juridisch relevante ervaring van drie jaren kan worden uitgegaan en dat de zoekplicht voor appellante niet geldt. De Algemene Raad weegt bij dit oordeel mee het feit dat de Raad van Toezicht in 1997 een collega van appellante, mr. G, die ten tijde van haar verzoek over aanmerkelijk minder juridische relevante ervaring dan appellante beschikte, en in welk geval minder sprake was van een juridische inbedding dan in het geval van appellante, (kennelijk) niet aan de zoekplicht heeft gehouden en haar vrijstelling van de verplichting als bedoeld in artikel 9b lid 3 Advocatenwet heeft verleend.

17. Naar het oordeel van de Algemene Raad is aan de overige genoemde voorwaarden voor het verlenen van vrijstelling van de verplichting om bij een patroon kantoor te houden voldaan.

Appellante werkt samen met twee juristen die over respectievelijk vier en acht jaar ervaring beschikken. Appellante heeft

met deze juristen, die vergelijkbare werkzaamheden verrichten als appellante, regelmatig vakinhoudelijk overleg. Voorts

heeft de beoogd buitenpatroon – mr. C – ± 20 jaren ervaring en voldoet daarmee ruimschoots aan de zeven jaars-norm als bedoeld in artikel 4 lid 3 Stage-verordening 1988. Ter zitting heeft mr. C aangegeven dat zijn vrouw (die momenteel patroon is van een een collega van appellante – mr. G –), een praktijk heeft die correspondeert met de praktijk van appellante. Appellante kan te allen tijde een beroep op haar doen. Mr. C heeft voorts aangegeven dat er –ondanks het feit dat hij (nog) geen patroon is over appellante, nu al sprake is van een goede samenwerking met appellante die zich, gezien de gedegen vakinhoudelijke kennis van appellante, met name toespitst op de procesrechtelijke begeleiding van appellante. Ook hier weegt de Algemene Raad in zijn oordeel mee het feit dat aan een collega van appellante, mr. G, onder aanmerkelijk ongunstiger omstandigheden vrijstelling is verleend van de verplichting om bij een patroon kantoor te houden.

18. De Algemene Raad is op grond van het bovenstaande van oordeel dat de werksituatie van appellante voldoende waarborgen biedt voor een goede opleiding en praktijkuitoefening om de verzochte vrijstelling te rechtvaardigen.

BESLISSING:

De Algemene Raad verklaart het beroep van appellante gegrond, vernietigt de beslissing van de Raad van Toezicht te B d.d. 4 januari 2002 en verleent op grond van artikel 9b lid 3 Advocatenwet vrijstelling van de verplichting om bij een patroon kantoor te houden.

Aldus gedaan te 's-Gravenhage op 10 juli 2002 door mrs. M.W. Guensberg, J.H. Brouwer, A.

Gerritsen-Bosselaar, W.K. van Duren en G. Schakenraad, in aanwezigheid van mr. J.M.C. ten Hoope, secretaris.

M.W. Guensberg
Algemeen deken

J.M.C. ten Hoope
secretaris

Tegen dit besluit kunnen belanghebbenden binnen zes weken na de datum van verzending beroep instellen bij de Arrondissementsrechtbank te B, sector bestuursrecht.